

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026
(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	LEKSYKOLOGIA I LEKSYKOLOGRAFIA
Kod przedmiotu*	IC3/24
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa / Kolegium Nauk Humanistycznych / Uniwersytet Rzeszowski
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Lingwistyki Kulturowej i Komunikacji Społecznej
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, semestr drugi
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy, językoznawczy
Język wykładowy	Polski
Koordinator	dr hab. prof. UR Urszula Gajewska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Grażyna Ewa Błachowicz-Wolny, dr hab. prof. UR Urszula Gajewska, dr hab. prof. UR Wioletta Kochmańska, dr hab. prof. UR Maria Krauz, dr hab. prof. UR Bożena Taras

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	ZW – zaj. warszt.	Liczba pkt. ECTS
2								15	2

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**

ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z zakresu nauki o języka zdobyta w gimnazjum i szkole średniej

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Poznanie najważniejszych relacji semantycznych istniejących między jednostkami leksykalnymi
C ₂	Wykształcenie umiejętności określania funkcji relacji znaczeniowych między jednostkami leksykalnymi w komunikacji językowej.
C ₃	Poznanie ogólnych i szczegółowych słowników języka polskiego.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka ma wiedzę na temat relacji znaczeniowych istniejących między jednostkami leksykalnymi.	K_Wo1
EK_02	Student ma wiedzę na temat funkcji relacji semantycznych.	K_Wo2
EK_03	Student/ka zna słowniki języka polskiego.	K_Wo2
EK_04	Student/ka potrafi rozpoznać i zanalizować relacje semantyczne między jednostkami leksykalnymi	K_U01, K_U10
EK_05	Student/ka wykorzystuje wiedzę o relacjach semantycznych i słownikach języka polskiego do konstruowania poprawnego i udanego komunikatu językowego.	K_Ko1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

B. Problematyka zajęć warsztatowych

Treści merytoryczne
Przedmiot, zakres i zadania leksykologii oraz leksykografii.
Pojęcie jednostki leksykalnej. Treść i zakres jednostki leksykalnej. Znaczenie jednostki leksykalnej. Typy znaczeń jednostek leksykalnych.
Definiowanie jednostki leksykalnej. Typy definicji.
Synonimia leksykalna i jej typy.
Hiponimia, antonimia i konwersja.
Wieloznaczność. Polisemia a homonimia.
Pojęcie związku frazeologicznego. Typy związków frazeologicznych. Źródła polskich frazeologizmów.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.4 Metody dydaktyczne

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

Analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, rozwiązywanie ćwiczeń.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	KOLOKWIMUM/OBSERWACJA I OCENIANIE W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZAJ. WARSZTATOWE
EK_02	KOLOKWIMUM/OBSERWACJA I OCENIANIE W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZAJ. WARSZTATOWE
EK_03	OBSERWACJA I OCENIANIE W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZAJ. WARSZTATOWE
EK_04	KOLOKWIMUM/OBSERWACJA I OCENIANIE W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZAJ. WARSZTATOWE
EK_05	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZAJ. WARSZTATOWE

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ocena z kolokwium: (punktacja: 50-60 % punktów – ocena dostateczna; 61-70% - ocena plus dostateczna, 71-80% - ocena dobra, 81-90% - ocena plus dobra, 91-100% - ocena bardzo dobra).

Ocena bieżąca: (rozumienie omawianej tematyki, aktywność, rozwiązywanie ćwiczeń, przygotowanie prezentacji).

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, kolokwium, egzaminu, napisanie referatu itp.)	30
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

• Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Nie przewiduje się.

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- J. Apresjan, *Semantyka leksykalna. Synonimiczne środki języka*, Warszawa 2000.
A. Bednarek, M. Grochowski, *Zadania z semantyki językoznawczej*, Toruń 1993.
M. Grochowski, *Zarys leksykologii i leksykografii*, Toruń 1992.
R. Grzegorzczkowska, *wprowadzenie do semantyki językoznawczej*, Warszawa 2001.
S. Kania, J. Tokarski, *Zarys leksykologii i leksykografii*, Warszawa 1984.
A. Markowski, *Wykłady z leksykologii i leksykografii*, Warszawa 2012.
T. Piotrowski, *Zrozumieć leksykografię*, Warszawa 2001.
S. Urbańczyk, *Słowniki i encyklopedie. Ich rodzaje i użyteczność*, Kraków 2000.
P. Żmigrodzki, *Wprowadzenie do leksykografii*, Katowice 2003.

Literatura uzupełniająca:

- W. Chlebda, *Szkice o skrzydlatych słowach*, Opole 2005.
J. Lyons, *Semantyka, t.1*, Wrocław 1980.
A. Małocha-Krupa, *Słowa w lustrze. Pleonazm – semantyka – pragmatyka*, Wrocław 2003.
A. Markowski, *antonimy przymiotnikowe we współczesnej polszczyźnie na tle innych typów przeciwstawień leksykalnych*, Wrocław 1986.
Słownictwo współczesnej polszczyzny w okresie przemian, red. J. Mazur, Lublin 2000. A. Pajdzińska, *Frazeologizmy jako tworzywo współczesnej poezji*, Lublin 1993.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej